

Wedden met de gemeente

Viswijzer

Op goedevis.nl kun je de nieuwe viswijzer downloaden! Hierin kan je zien of de vis die jij wilt eten wel duurzaam gevangen is.
www.goedevis.nl

The Bet en gastlessen

Afgelopen tijd is het erg druk geweest op het voortgezet onderwijs! In totaal zijn er twee weddenschappen gestart. In zowel Dordrecht als Enschede zijn de leerlingen een 'Bet' aangegaan met de gemeente. Beide weddenschappen zijn nu over de helft en het ziet er spannend uit! Daarnaast zijn er nog veel gastlessen geweest. Scholen in Rotterdam, Weert, Dongen, Wijchen, Den Haag, Mijdrecht en Amsterdam hebben ons uitgenodigd om gastlessen te geven op verschillende niveaus.

Ondertussen wordt op het JMA kantoor hard gewerkt aan de nieuwe gastlessen die we vanaf september gaan geven.

Een van de projecten die in het nieuwe schooljaar wederom van start zal gaan is "Kies de Toekomst". Dit project richt zich op de gemeenteraadsverkiezingen van 2010. Want ook al mag je misschien nog niet stemmen, het is wél mogelijk om invloed uit te oefenen op jouw gemeente. Hoe? Dat lees je op www.kiesdetoekomst.nl.

Nieuwe medewerker

Per 1 mei werkt Anne voor 3 dagen per week bij JMA, dit doet ze naast haar afstudeeronderzoek bij de studie plattelandsvernieuwing. "Ik heb er heel veel zin in, vind het leuk om met jongeren te werken en belangrijk om kennis over klimaatverandering door te geven. Misschien nog wel belangrijker is om te bedenken, samen met jullie, wat we hier zelf op een leuke en actieve manier tegen kunnen doen".

ANNE

77 De nieuwsbrief van het netwerk voor iedereen die jong is en actief voor natuur en milieu

DE WERELD EN HET MILIEU

Overleven prioriteit in Nepal

VOORTGEZET ONDERWIJS

The Bet en gastlessen

MBO NETWERK Lekker workshops

LEERLINGEN VAN HET DALTON COLLEGE ZIJN DE WEDDENSCHAP AANGEGAAN

MBO NETWERK

Rustig, maar niet stil

Nieuwe website!

Het is de afgelopen tijd rustig geweest binnen het MBO-netwerk, maar dat wil niet zeggen dat we stil gezeten hebben, in tegendeel! Zoals je wellicht al gezien hebt, JMA.org is vernieuwd, ontzettend vernieuwd! Ook het gedeelte van JMA@school is veranderd. We zijn ontzettend trots op onze nieuwe website, maar we hebben nog veel werk te doen. In het nieuwe schooljaar willen we onze digitale leeromgeving online hebben. Meer materialen, meer informatie en meer mogelijkheden!

Lekker workshops

Het Graafschap College is een MBO in Doetinchem. Naast het leren van een beroep verdiepen alle MBO'ers zich ook in maatschappelijke issues. Zo leren zij bijvoorbeeld welke rechten en plichten zij hebben als werknemer, hoe de politiek in elkaar zit en hoe je goed voor jezelf moet zorgen. Dat alles bij elkaar heet Leren, Loopbaan en Burgerschap (LL&B).

TROTS OP!

19 Mei volgden alle 1e jaars studenten van verschillende opleidingen uit de sector Economie & Dienstverlening een hele dag workshops die te maken hadden met LL&B.

Alle workshops werden verzorgd door maatschappelijke instanties en natuurlijk was JMA@school daar ook bij! In totaal hebben wij een workshop klimaatverandering gegeven aan ruim 80 MBO-studenten. We hebben bekeken hoe zij bij hun toekomstige baan rekening kunnen houden met klimaatverandering. Het bleek dat je ook, wanneer je een kantoorbaan krijgt, toch een grote bijdrage kan leveren, omdat er ook op een kantoor veel (kleine) eenvoudige besparingen mogelijk zijn. Leuke discussies zorgden ervoor dat het voor iedereen duidelijk werd dat klimaatverandering iedereen aangaat --> wij vertrokken met een goed gevoel!

WIST JE DAT:

JMA ook dit jaar weer op festivals staat. Dit jaar staat onze tour in het teken van de klimaatop in Kopenhagen. Kijk voor meer informatie op www.jma.org

In 2009 de eerste telefoon te koop is die werkt op zonne-energie. De telefoon is gemaakt van PET flessen.

Er in Amerika jaarlijks 12 miljoen bomen gekapt worden om het land van toilet-papier te voorzien? Het is in the States nog niet zo gewoon als in Europa om gerecycled papier te gebruiken.

JMA een eigen hyvespagina heeft. Meld je aan op jongerenmilieuactief.hyves.nl/

heb je ook een wist-je-dat-je? mail 'em door naar school@jma.org

wie wat waar

Alle individuele leden en die van de JMA@schoolgroepen, krijgen 4 keer per jaar de nieuwsbrief. Tenminste als wij hun adres hebben! Geef dus de naam en het adres van de (nieuwe) leden van je groep door aan JMA@school!

Jij in de JMA@school?

Jouw actie ook in de JMA@school? Heb je een leuk idee of een goede tip? Mail dan naar Anne of Juriaan!

Wil je ook de JMA@school?

Vraag hem dan gratis aan via school@jma.org

Advies en lespakketten nodig?

JMA kan gastlessen geven, milieuprojectdagen organiseren en heeft daarnaast materialen beschikbaar.

Geef de JMA@school door!

Heb je vrienden, klasgenoten die ook interesse hebben in milieu? Nieuwe leden in je milieugroep? Of collegadocenten die ook weleens een milieules willen organiseren? Geef ze dan de JMA@school.

JURIAAN@JMA.ORG

Waar zit JMA@school
JMA@school is een project van Jongeren Milieu Actief en is gehuisvest in het kantoor van Milieudefensie. JMA is de jongerenorganisatie van Milieudefensie.

JMA
T (020) 550 7300
Postbus 19199
1000 GD Amsterdam
e-mail: school@jma.org

De redactie streeft ernaar om zoveel mogelijk de beelden van foto's te achterhalen. Mocht er overhoopt toch een foto zijn overgenomen waar het auteursrecht op van toepassing is, neem dan contact op met het kantoor van JMA.

Colofon:
vormgeving: Eric Mels, Hoorn
drukkerwerk: Macula, Boskoop

JMA heeft een nieuwe website!
www.jma.org

cybermannetje®

Kies wijzer, Kies voor Klimaat (deel 2)

Europese parlementsverkiezingen
In de vorige JMA@school-nieuwsbrief hadden we het er al over, het project Kies voor Klimaat van JMA. In dit project helpen we jongeren om duurzaam te stemmen tijdens deze verkiezingen. Thema's zoals klimaatverandering, ontbossing, duurzame landbouw en fijn stof door verkeer vragen namelijk om duurzame Europese oplossingen. Inmiddels loopt het project ten einde en is er al veel gebeurd.

Jongerenambassadeurs
In de aanloop naar deze verkiezingen zijn 8 diverse jongeren actief als Jongeren Ambassadeur Kies voor Klimaat. Ze zijn elk willekeurig gekoppeld aan één van de politieke partijen die meedoen aan de Europese Parlementsverkiezingen. Door middel van interessante blogs en leuke filmpjes geven zij hun blik op duurzaam Europa. Ook vind je er verslagen

Open dag biologische boeren
In het weekend van 6 en 7 juni houden biologische boeren open dag! Kijk bij welke boer bij jou in de buurt je kunt komen kijken en proeven op www.lekernaardeboer.nl

van hun bezoek aan Brussel. Dit is allemaal te vinden op de website kiesvoorklimaat.eu. Hier kan je ook de duurzame kieswijzer invullen!

Debat tour
Om studenten te informeren over de duurzaamheidsthema's van de verkiezingen is er een debat tour georganiseerd langs verschillende universiteiten door het land. Bij in totaal 7 debatten zijn studenten met hoogleraren, partijkandidaten en andere betrokkenen in debat gegaan. Aanwezige jongeren kunnen op deze manier hun kennis over een duurzaam Europa flink uitbreiden. Uit onderzoek blijkt namelijk dat bij twee derde van de jongeren tussen de 18 en 34 jaar milieu een belangrijke rol speelt als ze hun stem uitbrengen voor de verkiezingen voor de Europese Unie.

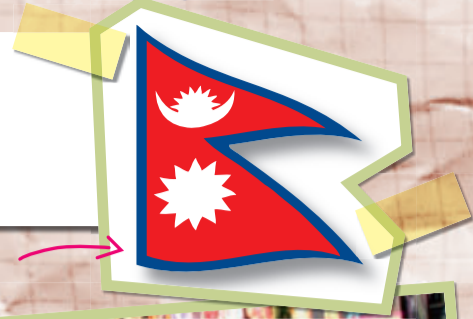
Volg de finale van Kies voor Klimaat via twitter.com/kiesvoorklimaat

Glazen vrienden
Hij heeft een fantastische stem, verandert regelmatig van outfit en oh ja, hij is een fles. De nieuwe Esmée Denters? www.friendsofglass.com

Nepal

Bijzondere vlag

Het afval wordt 'keurig' aangeveegd!

Niet echt een hygiënisch watersysteem

Nepal is een van de armste landen ter wereld. Er wonen meer dan 25 miljoen mensen waarvan het grootste deel op het platteland woont. Deze mensen hebben een stukje grond waar ze rijst, mais en andere gewassen op verbouwen en ze hebben een koe, een varken en een paar kippen. De bevolking groeit en doordat ze steeds meer landbouwgrond nodig hebben, wordt er veel bos gekapt. De mensen op het platteland leven van wat hun land opbrengt en wat ze uit het bos kunnen halen. Van een Mars of een Bounty hebben ze nog nooit gehoord en plastic gebruiken ze niet.

Vuilnis
In de grote steden is dit wel anders, de mensen daar zijn rijker en kunnen zich luxere producten veroorloven. Er is alleen geen vuilnisophalddienst en van prullenbakken heeft men ook nog nooit gehoord. Al het afval wordt gewoon op straat gegooid dus op sommige plekken is het bezaaid met lege pakjes drinken, papiertjes, plastic en andere rommel.

Een keer in de zoveel tijd, als het te erg wordt, wordt alles bij elkaar geveegd en buiten de stad langs de weg gedumpt. Ook verbranden veel mensen hun afval. In Nederland mag je nog geen stukje hout verbranden maar hier wordt alles wat wil branden rustig in de fik gestoken.

Pagode in Pokhara

Water
Nepal heeft veel rivieren, waardoor er veel kansen liggen voor waterkrachtcentrales maar om deze ook daadwerkelijk te bouwen kost teveel geld voor de overheid. Met de rivieren wordt wel van alles gedaan. Er wordt uit gedronken, kleren in gewassen, het riool komt erop uit en mensen laten hun vee in de buurt grazen omdat er veel gras groeit. Sommige mensen hebben een kraantje in hun huis, maar als dat niet zo is, dan wassen ze zich ook in de rivier.

In de steden wordt water verwarmd door een verwarmingssysteem op het dak van het huis, zo wordt het door de zon verwarmd. Er is niet continu elektriciteit. Mensen hebben maar 8 uur per dag stroom en soms is dit 's nachts, dus dan heeft niemand er wat aan. Op deze manier wordt er niet veel stroom verspild in ieder geval.

Het is een enorm groot verschil met Nederland. In Europa wil iedereen milieubewust zijn maar in Nepal maakt niemand zich ergens druk om. Onbewust zijn er wel goeie kanten, zoals de zonnearmte-systemen op het dak, maar Nepal is nog niet niet zover ontwikkeld als het Westen. Hun prioriteiten liggen bij overleven en geld verdienen. Ze hebben zelf niet direct voordelen van milieubewust leven, dus daar houden ze zich ook niet mee bezig.

Milieubewust leven bevindt zich op een hoger niveau; daar kom je pas aan toe, als je de lagere niveau's allemaal op orde hebt.

Sjouke Bakker & Mirjam Oosting, zij studeren op dit moment af in Nepal voor hun studie Plattelandsvernieuwing. <http://mirjamensjoukeinnepal.waardenbij.nu>

Sjouke en Mirjam

Pimp je vakantie!

Twee maanden vrij en een groot deel van de tijd thuis? Bang dat je je gaat vervelen? Niet met je eigen duurzame vakantie! Hieronder vind je een actieplan voor een milieuvriendelijke, goedkope en avontuurlijke vakantie week waarin je je eigen omgeving en je vrienden beter leert kennen.

take 1
Verzamel een groep vrienden of klasgenoten die ook tijd en zin hebben in dit avontuur. Je kan dit ruim van te voren doen of lekker op het laatste moment. En of je met 2 personen gaat of met zijn 8en, maakt niet uit. Spreek een datum af en bepaal hoelang jullie gaan. Een weekendje of een hele week?

take 2
Zoek één of meerdere plaatsen om te overnachten. Kan je hier naartoe lopen, fietsen of is het per openbaar vervoer bereikbaar? Dit is natuurlijk allemaal veel milieuvriendelijker dan de auto of het vliegtuig. Misschien kan je wel in het huisje van familie die op vakantie is of ga je lekker kamperen in het weiland van een boer?

Zwemmen, zonnen, varen?

take 3
Zoek leuke activiteiten om te doen. Ga zwemmen! Niet in het verwarmde zwembad met chloorwater maar lekker in een meertje, rivier of de zee. De hele dag aan een strand liggen ontspant en is niet schadelijk voor het milieu! In veel plaatsen zijn ook wandel- of fietsroutes die je kan volgen. Of lekker boten en kano's huren en de omgeving verkennen over het water. Verrekijker, zwembroeken en bikini's mee

take 4
Vakantie gaat ook vaak samen met lekker eten en drinken. Maar hoe doe je dit nou milieuvriendelijk? Kijk eens naar de milieubelasting van de producten die je koopt. Sommige vragen energie tijdens de productie (zoals vlees of producten van ver), anderen zorgen juist voor veel afval, plastic en blikjes.

take 5
Altijd leuk om een kaartje naar huis te sturen. Ontwerp met zijn allen verschillende kaartjes, gebruik hierbij bijvoorbeeld verpakkingsmateriaal dat je anders weg zou gooien. Wie maakt de meest originele? En stuur ook een kaartje naar JMA ;).

take 6
Sluit je vakantie af met een leuk feest op de laatste avond. Nodig vrienden, ouders en burens uit om allemaal lekkere biologische en ook een aantal vegetarische hapjes mee te nemen voor op de BBQ.

take 7
Bij een feest hoort natuurlijk ook muziek. Speel je zelf instrumenten of heb je vrienden die dat goed kunnen? Regel een akoestisch optreden, zonder stroom en versterkers. Geniet van de muziek, ontspan en zorg dat je er komend jaar weer tegenaan kan!
Enjoy your holiday!